

Predmet: Zvornik (Grujić Branko i dr.)

Veće za ratne zločine Okružni sud u Beogradu Republika Srbija

Broj predmeta: KV.5/05

Glavni pretres: 27.09.2006.

Izveštaj: FHP, Nataša Kandić i advokat Dragoljub Todorović, punomoćnici žrtava

Saslušanje svedoka R

Svedok je tražio od suda meru zaštite svedočenja pod pseudonimom. Sud je dodelio svedoku pseudonim **R**. Suđenje je javno, s tim da se ime svedoka ne sme iznositi u javnost.

Svedok je bio tehnički sekretar načelnika Štaba TO Zvornik, optuženog Branka Popovića, poznatog u to vreme kao Marko Pavlović.

Svedoku je poznato da je rukovodstvo opštine imenovalo optuženog Popovića za načelnika Štaba TO, u aprilu 1992. Sedište Štaba je bilo u gradu Zvorniku, gde je i ranije bila smeštena TO. Dužnost tehničkog sekretara je bila da se javlja na telefon, da prebacuje vezu načelniku, da poziva po nalogu načelnika, da se stara o nabavkama za TO, da prosleđuje platne spiskove u opštinu, da izdaje propusnice za kretanje u gradu i prelaske u Srbiju, koje je potpisivao komandant Štaba, optuženi Popović.

Načelnik Štaba TO je imao pomoćnike: Mileta Jović, pomoćnik za pozadinu, Miću Petkovića i Acu Sekanić. TO se sastojala od tri ili četiri bataljona koji su bili stacionirani po regijama.

Prva tačka optužnice: deportacija Muslimana iz Kozluka

Svedoku je poznato da su se, 26. 06. 1992 iz Kozluka iselila 1822 Muslimana. Svedok lično nije išao u Kozluk, ali zna da je optuženi Pavlović išao u Kozluk radi dogovora o iseljavanju. Svedok je po nalogu optuženog Popovića zvao Boška Milića, direktora Drina-transa da obezbedi desetak autobusa kako bi se njima Muslimani iz Kozluka prebacili u Srbiju.

Svedoku je poznato da su dva ili tri dana pre iseljavanja u Kozluku bačene dve, tri bombe i da su ljudi bili u strahu. Načelnik Štaba TO je išao u Kozluk da smiri ljude i tada je došlo do dogovora da se Bošnjaci ise, jer im je bezbednost ugrožena, a i front je bio u blizini sela.

Svedok nikad nije bio u Kozluku. Ne zna da li je iseljavanje bilo dobrovoljno, ali mu je poznato da su svi Muslimani iz Kozluka potpisali izjave da žele da se ise i da imovinu ostavljaju Opštini. Te izjave su donete u Štab TO i on je pregledao šta piše. To je bila lista Muslimana iz Kozluka, otkucana pisaćom mašinom, i na tom spisku svako je pojedinačno potpisao da imovinu ostavlja Opštini. Poznato mu je da su se u kuće Muslimana uselile srpske izbeglice iz srednje Bosne.

Na dan iseljavanja Muslimana svedok je uputio dopis organima bezbednosti Srbije i Jugoslavije, čiji mu je sadržaj izdiktirao načelnik Štaba TO, da omoguće bezbedan prolaz izbeglicama kroz Srbiju. Svedok nije siguran, ali misli da je identičan dopis dostavio Crvenom krstu i Komesarijatu za izbeglice Republike Srbije.

Platne spiskove po kojima su pripadnici TO primali plate komandanti jedinica su dostavljali Štabu TO, komandant je svojim potpisom potvrđivao verodostojnost spiskova, a potom je svedok te spiskove predavao u opštinu.

Druga tačka optužnice: ratni zločini u Domu kulture u Čelopeku

Svedoku je poznato da su postojali logori za Muslimane u Domu kulture u Čelopeku i Tehničko-školskom centru u Karakaju. Nije mu poznat broj zatvorenika i koliko su dugo bili zatočeni. Policija je obezbeđivala te logore. To mu je poznato zbog toga što je dobijao platne spiskove za stražare u pomenutim logorima. Seća se da je na tom platnom spisku bio i Sredo Vuković, koji je bio komandir zatvora u *Novom izvoru*. Naknadno je čuo da su u tim logorima ljudi maltretirani, ubijani i pljačkani i da su to radili pripadnici paravojnih formacija koji su upadali u logore. U vreme kada su se događali zločini svedok za njih nije znao nego je saznao posle Dejtonskog sporazuma. Svedoku je poznato da su Čelopek i Karakaj bili pod kontrolom TO.

Svedok je primio spiskove ličnih stvari, uključujući novac i zlato, oduzetih od zatvorenika u logorima u Čelopeku i Tehničko-školskom centru. On je spiskove i stvari predavao u opštinu. Te stvari mu je jednom prilikom predao Pivarski, a drugi put Mića Popović. A i neki drugi, čijih se imena svedok ne seća. Stvari bi bile donete u štab, svedok bi ih popisao i tako bi se onaj koji ih je doneo razdužio, a svedok je stvari prosleđivao u opštinu, blagajnici Seki. On ne zna šta je ona dalje radila sa stvarima.

Na pitanje predsednice Veća šta je optuženi Popović rekao da se radi sa oduzetim stvarima, svedok je rekao: „... samo je rekao, odnesi to, predaj u opštinu“.

Svedoku je poznato da su zatvorenici iz logora u Čelopeku kasnije razmenjeni. Nije mu poznato da su prebačeni u sabirni centar u Batkoviću.

Svedoku takođe nije poznato da su zatvorenici u Domu kulture u Čelopeku bili Muslimani iz Diviča. Njemu je jedino poznato da su pripadnici TO razoružali Muslimane iz Diviča i da su to uradili po nalogu optuženog Popovića.

Treća tačka optužnice: ratni zločini na *Ekonomiji* i *Ciglani*

Svedok je čuo za logor na *Ekonomiji*. Čuo je da su tamo bili zatvoreni Muslimani. Poznato mu je da su razmenjeni. U to vreme, po svedokovim rečima, nije se smelo raspitivati o logorima.

Komentar:

Svedok izbegava da se konkretno izjasni o logorima iako iz njegovog iskaza jasno proizlazi da je on morao znati sve o ubijanju, mučenju i maltretiranjima zatvorenika. On je pred sudom rekao da je popisivao stvari zatvorenika koje su im oduzete u logorima i sa spiskom ih predavao u opštinu.

Fond za humanitarno pravo